

Innst. S. nr. 176

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 30 (2007-2008)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om framtidig lokalisering og organisering av Norges veterinærhøgskole

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Departementet legger i proposisjonen fram forslag til framtidig flytting av Norges veterinærhøgskole (NVH) fra Adamstuen i Oslo til Ås i Akershus og samorganisering med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) når nødvendige nye bygg der er ferdigstilt.

Departementet viser til at Norges veterinærhøgskole i lang tid har hatt behov for et nytt klinikk- og patologibygge. Saken har etter hvert utviklet seg til et mer omfattende spørsmål. Den har blitt utredet av Norum-utvalget, oppnevnt i 2003, og deretter vurdert av et internasjonalt fagpanel oppnevnt av Norges forskningsråd, som imidlertid ikke kunne peke på en entydig faglig løsning. Etter Stortingets behandling i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005, jf. Innst. S. nr. 240 (2004-2005), ble grunnlagsmaterialet for det statlige investeringsprosjektet kvalitets-sikret av konsulentfirmaet Dovre AS. Konklusjonen her var at det er gode faglige argumenter for begge lokaliseringalternativer, men at de budsjettmessige konsekvensene er mest omfattende ved flytting til Ås.

Regjeringen bygger sin vurdering i denne saken på materialet nevnt ovenfor. Regjeringen har i tillegg valgt å legge vekt på anbefalinger i fagevalueringer når det gjelder behovet for å bygge større og mer robuste forskergrupper og forskningsmiljøer, øke kvaliteten i høyere utdanning og forskning, samt

konsentrere og "spisse" forskningsinnsatsen. Regjeringen ser det som lite formålstjenlig å splitte opp veterinærmiljøene i små og fragmenterte fagmiljøer. Fortsatt samlokalisering mellom Veterinærinstituttet (VI) og NVH forutsettes. Det er ikke aktuelt med en organisatorisk sammenslåing, da institusjonene har ulike siktemål.

Departementet viser til at NVH har en delvis verneverdig bygningsmasse med behov for rehabilitering. Departementet mener nytt klinikk- og patologibygge er nødvendig for å dekke krav til smittehåndtering, etisk praksis, undervisningskapasitet, tekniske løsninger og arbeidsmiljø. Ved flytting til Ås er det en forutsetning at også Veterinærinstituttet får nye lokaler der.

Departementet viser til at de berørte parter har vært aktivt med i arbeidet med grunnlagsmaterialet for avgjørelsen om lokalisering og organisering av Norges veterinærhøgskole. Det er ulikt syn på saken. NVH og VI ønsker primært lokalisering i Oslo. Universitetet i Oslo (UiO) ønsker NVH som en del av sitt universitet. UMB går inn for at NVH legges til Ås og ser dette som viktig for å styrke egen institusjon og forskningsmiljøene innenfor biofagene.

Når det gjelder faglige vurderinger, ser departementet at begge alternativer har utviklingspotensial. Samorganisering med UiO ville innebære en styrking av biomedisin og naturvitenskapelige basalfag, av grunnforskningsmiljø innenfor fiskeri og mattrygghet, samt av sports- og familiedyrmedisin. Samorganisering med UMB innebærer styrking av et forholdsviss lite universitet og en sjanse til å bygge en helt ny forsknings- og utdanningsinstitusjon med vekt på bioproduksjon og matvitenskap, inkludert akvakultur. Det vil også gi mer robuste fagmiljøer ved begge institusjoner.

Regjeringen har i sin vurdering hatt syn for hva slags faglige synergieffekter som kan oppnås. Regje-

ringen legger med forslaget om samorganisering med UMB vekt på å kunne styrke strategisk grunnforskning og anvendt forskning på produksjonsdyr. I tillegg får man mulighet til å foreta en helhetsbetraktning av matvaresikkerhet og mattrygghet i hele matkjeden fra produsent til forbruker. Lokalisering til Ås vil videre styrke mulighetene for mer forebyggende innsats innenfor dyrehelse. Forslaget vil også legge til rette for en god håndtering av problemstillinger knyttet til smitte.

Departementet mener NVHs faglige miljø vil bli betydelig styrket ved en reell integrering i UMB. Departementet legger til grunn at det blir et tett samarbeid med UiO innenfor bl.a. det biomedisinske feltet for å ivareta utviklingsbehovet i veterinærfaget.

Det oppgis i proposisjonen at samfunnsøkonomisk er lokalisering på Ås ikke det mest lønnsomme alternativet. Dette er tilfellet også når en tar med salgsverdien av eiendommen på Adamstuen (anslått til 660 mill. kroner).

Regjeringen ber om Stortingets samtykke til at Norges veterinærhøgskole blir lokalisert på Ås og samorganisert med Universitetet for miljø- og biovitenskap. Regjeringen foreslår at byggeprosjektet blir dimensjonert for utdanning av 90 veterinærer pr år. Investeringskostnadene på Ås beregnes med denne forutsetningen til 2 359 mill. kroner, alternativet på Adamstuen til 1 145 mill. kroner.

Regjeringen mener at samorganisering og samlokalisering av NVH og UMB, samt flytting av VI til Ås, vil være med på å bygge en samlet og integrert primærnæringsrettet virksomhet. Dette vil legge et grunnlag for å etablere en unik nyskaping der NVH og UMB inngår i et tett samvirke med andre relevante forskningsinstitusjoner innenfor feltet. Regjeringen mener at satsing på et "grønt universitet" innebærer noe nytt og innovativt for norsk høyere utdanning og forskning og for veterinærfeltet. Beliggenheten gjør også at potensialet for videre utbygging er større på Ås enn på Adamstuen.

Regjeringen forutsetter at NVHs avdeling på Sandnes blir utviklet videre i samarbeid med UMB. Regjeringen legger vekt på at de godt fungerende miljøene innenfor fiskehelse og marine veterinærtjenester som er bygget opp i Bergen og i Tromsø, skal beholdes og styrkes i samarbeid med miljøene på Ås.

Regjeringen legger til grunn at samorganiseringen først kan realiseres når nye bygg for NVH og VI står ferdige på Ås. Det blir satt i gang prosjektering av nye anlegg for veterinærfagene på Ås i regi av Statsbygg. Ved gjennomføring av byggeprosjektene vil det være viktig å legge til rette for at eksisterende og ny aktivitet inngår i et nytt og innovativt "grønt universitet".

Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med forslag til endelig kostnadsramme. Realisering av ny

byggningsmasse på Ås vil ikke endre Regjeringens prioritering av nye bygg i universitets- og høyskolesektoren.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruiter, Gorm Kjernli, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt, fra Høyre, Gunnar Gundersen og lederen Ine Marie Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og Johanne Skjølberg, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, fra Senterpartiet, Inger S. Enger, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til den fremlagte proposisjonen om fremtidig lokalisering av Norges veterinærhøgskole (NVH). Dette er en sak som har vært gjenstand for mye diskusjon i flere år. Den har vært gjenstand for flere utredninger, og komiteen merker seg at det særlig er omstendighetene knyttet til klinikk- og patologibygg som er blitt fremstilt som prekær. Det synes også å være stor enighet om at NVH er et for lite miljø til at det bør fortsette som et selvstendig miljø. Det blir lagt vekt på å bygge større og mer robuste forskergrupper og forskningsmiljøer, øke kvaliteten i høyere utdanning og forskning, samt konsentrere og spisse forskningsinnsatsen. Komiteen er derfor enig i at det er nødvendig med en avklaring av NVHs fremtidige lokalisering og tilknytning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre merker seg at Kunnskapsdepartementet har lagt en fortsatt samlokalisering mellom NVH og Veterinærinstituttet (VI) inn som en forutsetning. Dette er samtidig vektlagt av flere av de utvalgene som har vurdert saken forut for departementets konklusjoner.

Lokalisering, organisering og nytt klinikkbygg

Komiteen har merket seg at veterinærfaget er et fag med interesser i mange retninger, og som derfor vil måtte finne mange forskjellige allianser og samarbeidspartnere uavhengig av lokalisering.

Det synes som om viktige deler av miljøet ved NVH/VI vil måtte finne sin faglige allianse mot både Universitetet i Oslo (UiO) og Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) i fremtiden, uavhengig av lokalisering.

Komiteen mener det mest realistiske alternativet hele tiden har vært å slå NVH sammen med et universitet.

Komiteen viser til betydningen av å holde de veterinærfaglige forskningsmiljøene samlet for å etablere høy kritisk masse. Både Norges forskningsråd og de faglige rapportene som er utarbeidet i saken, vektlegger betydningen av å holde veterinærmiljøene samlet i en fremtidig løsning.

Komiteen støtter Regjeringens vurdering av viktigheten av at den fremtidige løsningen for NVH skal bidra til å skape større og mer robuste forskningsmiljøer.

Komiteen merker seg at Norum-komiteen, da den ble oppnevnt i 2003, fikk et relativt åpent mandat. Komiteen ble bedt om å "vurdere hensiktsmessig fremtidig organisering av NVH og NLH for å skape fagmiljøer og institusjoner som kan hevde seg internasjonalt og skape slagkraftige miljø innenfor fremtidsrettet forskning og næringsutvikling". Komiteen påpeker at dette ble utdypet i mandatet: "Det må vurderes om dette best kan løses ved å slå sammen/samlokalisere institusjoner eller gjennom flere omfattende samarbeidsavtaler." Norum-komiteen kom fram til at det var Oslo eller Ås som var realistiske lokaliseringalternativer for NVH og VI, og det er disse to alternativene som er lagt til grunn i senere utredninger.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, påpeker også at når det gjelder organisering, gikk et enstemmig Norum-utvalg inn for en organisatorisk sammenslåing av NVH og daværende vitenskapelige hogskole Norges landbrukshøgskole (NLH, nå UMB). Flertallet gikk inn for flytting og samlokalisering på Ås, mens mindretallet gikk for en "to campus-løsning" i Oslo og Ås. De fleste utvalg og komiteer som har uttalt seg om denne saken, har lagt vekt på at NVH er en for liten og sårbar institusjon til å fortsette som uavhengig enhet i fremtiden. Dette har også NVH selv gitt tilslutning til.

Flertallet merker seg at alle de fire mest berørte institusjonene har vært hørt og har kommet med innspill, både muntlig og skriftlig, i hele prosessen. Det gjelder også de utvalgene og komiteene som har utarbeidet rapporter til saken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det bare er utredet to alternativer til lokalisering og organisering:

- Lokalisering på Adamstuen i Oslo og samorganisering med Universitetet i Oslo.
- Lokalisering på Ås og samorganisering med Universitetet for miljø- og biovitenskap.

Disse medlemmer merker seg proposisjonen der det står at NVH og VI primært ønsker lokali-

sering i Oslo, men kan ikke se at dette ønsket blir trukket inn i de senere vurderinger departementet foretar.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil peke på at det er et klart strategisk skille i valget av løsning for lokalisering og organisering mellom dem som mener at veterinærfaget utvikler seg i retning biomedisin og dem som mener utviklingen skjer i retning av bioproduksjon. Disse medlemmer har merket seg den "trippelliansen" som eksisterer i dag, og at reisedistansen Oslo-Ås ikke hindrer utviklingen av denne alliansen. Det er det å skape et tilfredsstillende tilbud til store husdyr og hest som synes vanskelig på Adamstuen. Det ville derfor ha vært naturlig, i lys av den betydelige merkostnaden som en flytting av hele NVH/VI medfører, at det ble vurdert om det finnes andre, rimeligere løsninger som bygger på at dette er miljøer som allerede arbeider innenfor en allianse og som samarbeider over litt distanse.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2005, jf. Innst. S. nr. 240 (2004-2005) hvor et flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, tok følgende til etterretning:

"Regjeringen mener en samorganisering og samlokalisering av NVH og UMB, samt flytting av Veterinærinstituttet til Ås, vil kunne bidra til å bygge opp en samlet og integrert primærnæringsrettet virksomhet på Ås. Videre vil en samorganisering og samlokalisering kunne legge grunnlaget for at det kan etableres en unik nyskaping der UMB og NVH inngår i et tett samvirke sammen med andre relevante forskningsinstitusjoner innenfor feltet. Dette vil samtidig være en oppfølging av forskningsmeldingens tematiske satsing på Mat. En samlokalisering på Ås vil kreve betydelige investeringer i bygg og annen infrastruktur."

Disse medlemmer mener proposisjonen som nå ligger til behandling på mange områder fremstår som ufullstendig, til tross for det omfattende utredningsarbeidet som ligger bak. Disse medlemmer mener det ville vært til fordel for sammenslåingsprosjektet om departementet i proposisjonen på en langt grundigere måte hadde gjennomgått de mange utvalgsrapporter, kostnadsanalyser og faglige vurderinger som ligger til grunn for departementets vurdering. Disse medlemmer vil likevel understreke at saken er blitt tilstrekkelig belyst gjennom behandlingen i Stortinget, blant annet gjennom spørsmål og svar fra statsråden.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i Dokument

nr. 8:100 (2005-2006), jf. Innst. S. nr. 31 (2006-2007), ba Regjeringen ta initiativ til at det bygges et nytt, moderne og funksjonelt klinikkbygg for produksjonsdyr ved Norges Veterinærhøgskole (NVH), alternativt gjennomføre en samlokalisering av NVH og Universitetet for miljø- og biovitenskap i Ås. Dette medlem viser til at formålet med representantforslaget var å fokusere på den kritiske situasjonen bygningene ved NVH er i, og hva det betyr av utfordringer for studenter og ansatte.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i 2002 foreslo å gjøre daværende NLH til "Grønt universitet" og vurdere eventuell sammenslåing av Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole, jf. Dokument nr. 8:57 (2000-2001) og Innst. S. nr. 334 (2000-2001). Dette medlem viser til at hensikten med forslaget bl.a. var å videreføre og utvikle det tette samarbeidet mellom daværende NLH og NVH, samt konsentrere forskningen innenfor viktige områder.

Faglige vurderinger

Komiteen har ved gjennomgang av de faglige rapportene fra Norum-utvalget fra 2003 og fra Norges forskningsråds internasjonale fagpanel merket seg at begge utvalgene vektlegger at lokalisering og organisering av veterinærfaget er et strategisk valg og at det må ligge politiske visjoner bak valget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er oppmerksom på at det var et flertall i det internasjonale panelet som gikk inn for å slå sammen NVH med Universitetet i Oslo (UiO). Panelet var oppnevnt av Norges forskningsråd og var satt sammen av internasjonale forskere, foreslått av de fire berørte institusjonene. Det samme panelet sa også at de ikke kunne peke på en entydig faglig løsning.

Flertallet påpeker også at Norum-utvalget gikk enstemmig inn for en organisatorisk sammenslåing av NLH og NVH, men var delt i synet på lokalisering. Et flertall gikk inn for at NVH og VI burde flyttes til Ås, mens mindretallet støttet en to-campus-løsning i Oslo og Ås. Norges forskningsråd har i hele prosessen vært tydelig i sin anbefaling av at NVH og VI bør flytte til Ås.

Flertallet viser til departementets brev til komiteen av 11. februar 2008 med svar på spørsmål om proposisjonen, samt til vedleggene til brevet, og er tilfreds med at Regjeringens beslutning bygger på en rekke grundige utredninger og analyser. Som del av grunnlagsmaterialet har departementet blant annet utarbeidet "Norges veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet - Utbyggingsprosjektet - Behovsanalyse, strategi, krav" i samarbeid med Metier og berørte

aktører. Rapporten har en egen del som omhandler mål og strategi for NVH og VI. Her drøftes en hovedstrategi og alternative strategier for veterinærfaget. En ser også på sannsynligheten for å nå målene en har satt for veterinærfaget.

Flertallet viser til høringsbrev fra NVH der det legges vekt på at det arbeides for utbygging av et moderne fremtidsrettet veterinærmedisinsk utdannings- og forskningsmiljø som del av den nye institusjonen. Flertallet viser til proposisjonen der "Departementet legger til grunn at det blir et tett samarbeid med UiO innenfor bl.a. det biomedisinske feltet for å ivareta utviklingsbehovet i veterinærfaget". Flertallet understreker at arbeidet med styrking av biomedisin i tråd med internasjonal utvikling må videreføres og konkretiseres, og kontakten med UiO opprettholdes.

Komiteen understreker at Veterinærinstituttet og NVH sammen representerer et sterkt veterinærfaglig miljø til tross for at oppgavene er ulike. Veterinærinstituttet er et forskningsinstitutt som også har sentrale samfunnsoppgaver knyttet til beredskap, diagnostikk, overvåking og referansefunksjoner. Instituttet er myndighetenes viktigste kompetanseorgan innenfor helse hos landdyr og fisk, og har også omfattende kompetanse innenfor andre områder knyttet til mattrygghet. Komiteen forutsetter at det, uavhengig av lokaliseringsspørsmålet, vil bli lagt til rette for at Veterinærinstituttet kan videreføres som selvstendig institusjon, og at det blir lagt til rette for at VI kan videreutvikle sin kompetanse og sin viktige oppgaveportefølje.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, slutter seg til proposisjonens forslag om at Veterinærinstituttet samlokaliseres med NVH/UMB på Ås.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at ingen kommer med krystallklare faglige anbefalinger, men en klar overvekt av sakkyndige anbefaler en sammenslåing med UiO. Regjeringen synes derimot å ha tatt en beslutning om at veterinærfaget skal rettes mot bioproduksjon, uten å utrede dette valget i særlig grad i proposisjonen. Det er bare raskt nevnt noen fordeler ved lokalisering til UiO og til UMB, men det ville ha vært naturlig også å ha sett på om lokaliseringsvalget slår negativt ut for noen miljøer. Som et eksempel kan nevnes at det ble lagt avgjørende vekt på nærhet til NVH/VI da valget av lokalisering av Mattilsynet ble tatt.

Disse medlemmer ser fraværet av en grundig strategisk analyse som uheldig, og tror det er et

bidrag til å svekke den faglige legitimiteten til det valget Regjeringen har gjort.

Komiteen merker seg at Regjeringen legger til grunn at miljøet i Sandnes blir utviklet videre, og at samarbeidet mellom NVH/VI og fiskerimiljøene i Bergen og Tromsø videreutvikles. Komiteen ser at veterinærfaget er helt sentralt med hensyn til videre utvikling og ekspansjon av norsk oppdretts- og fiskerimiljø og slutter seg til dette.

Lokalisering og administrative konsekvenser

Komiteen legger til grunn at en utdanningskapasitet på 90 veterinærstudenter synes å være et riktig nivå. Ut fra prognoser av behovet legger da komiteen til grunn at en dekker ca. 75 pst. av det fremtidige behovet for veterinærer i Norge.

Komiteen legger også til grunn at en flytting til UMB da vil medføre ekstra investeringskostnader på 1 214 mill. kroner sammenliknet med UiO-alternativet. Til fradrag kommer verdien av det areal som NVH/VI i dag disponerer på Adamstuen. Denne anslås til 660 mill. kroner, og merkostnaden ved lokalisering til UMB fremkommer med ca. 550 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, legger til grunn at en flytting til UMB da vil medføre ekstra investeringskostnader sammenliknet med UiO-alternativet. Det er anslått en merkostnad for flytting til Ås på 1,2 mrd. kroner, men disse anslagene er usikre. Til fradrag kommer verdien av det areal som NVH/VI i dag disponerer på Adamstuen. Denne er anslått til om lag 660 mill. kroner. Et eventuelt salg av eiendommen på Adamstuen, vil redusere merkostnadene ved lokalisering til UMB.

Flertallet har merket seg at det er knyttet betydelig usikkerhet til kostnadsoverslagene for prosjektet. Flertallet vil påpeke at kontinuitet i prosjektet er viktig for å motvirke kostnadsmessig usikkerhet. Flertallet vil derfor understreke nødvendigheten av at Stortinget løpende holdes orientert om den budsjettmessige oppfølging av sammenslåingsprosjektet. Flertallet forventer at forslag til bindende bevilgning fremmes for Stortinget når prisen er fastsatt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre noterer seg at dette er anslag som er gjort noen år tilbake, og savner også en utredning av andre risikoelementer knyttet til en flytting av NVH/VI til UMB på Ås. Flytting av vitenskapelig utstyr er komplisert. Det skal kvalitetssikres og sertifiseres. Videre medfører en flytting at mange ansatte får lengre reisevei. Dette kan bety en risiko

for at miljøet mister fagekspertise. Disse medlemmer ser på Oslo og Ås som den samme arbeidsregionen, slik at denne risikoen ikke er så stor som den ville ha vært ved mer dramatisk geografisk flytting. Beslutningen om flytting ville ha vært bedre fundert om Regjeringen hadde omtalt disse forholdene i proposisjonen.

Forslag til lokalisering og organisering

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til de fagevalueringene som Norges forskningsråd har gjennomført systematisk gjennom flere år ved hjelp av internasjonale paneler. Disse har vært relativt entydige på at norske forskningsmiljøer er små og fragmenterte med liten kritisk masse. Ifølge Biofagevalueringene i 2000 gjelder dette både UMB og NVH. Institusjonsevalueringen pekte samtidig på at Universitetet i Oslo allerede er en svært stor institusjon med stor spredning i faglig innretning, og at de bør konsolidere og prioritere for å øke kvaliteten på forskningen. Flertallet mener Regjeringen har lagt vekt på at en sammenslåing av NVH og UMB og en flytting av NVH og VI til campus på Ås vil bidra til å styrke to små institusjoner med fragmenterte fagmiljø, og å etablere nye robuste og slagkraftige forskningsmiljøer i Norge innen de nasjonalt prioriterte forskningsområdene Mat, Helse og Miljø.

Flertallet viser til erfaringene fra Høgskolereformen av 1994, og at de store synergier ikke oppnås før samlokaliseringen er på plass. Flertallet er derfor tilfreds med at Regjeringen har lagt til grunn at NVH og UMB fortsetter som uavhengige institusjoner fram til nye lokaler er på plass. Flertallet har merket seg at både UMB og NVH har tatt dette opp i sine brev til komiteen etter at proposisjonen ble lagt fram. Flertallet er kjent med at departementet har bedt institusjonene om å starte en prosess som skal legges til grunn for Statsbyggs prosjektering av nybyggene på Ås. Flertallet ber departementet følge dette arbeidet nøye og vurdere de organisatoriske løsningene igjen hvis det viser seg nødvendig.

Flertallet forutsetter at både UMB og NVH går inn i prosessen med samorganisering på en konstruktiv måte og som to likeverdige parter. De to institusjonene skal utvikle et nytt integrert universitet som ivaretar begge institusjonenes eksisterende fagmiljøer og utviklingsbehov, og som legger til rette for å utvikle både nye og etablerte tverrvitenskapelige fagområder. Det legges til grunn at veterinærutdanningen videreføres som et helhetlig profesjonsstudium.

Flertallet mener at samorganiseringen skal ledes av et interimsstyre som har tillit og legitimitet i alle de etablerte fagmiljøene og som bør komme på

plass snarest mulig. Flertallet fremmer følgende forslag:

"Samorganiseringen av Norges veterinærhøgskole og Universitetet for miljø- og biovitenskap skal ledes av et interimsstyre med tillit og legitimitet i alle de etablerte fagmiljøene. Interimsstyret bør komme på plass så snart som mulig, og senest 1. januar 2009."

Flertallet forutsetter videre at NVH og VI arealbehov på Ås i hovedsak skal dekkes av nybygg med utgangspunkt i fremtidige veterinærmedisinske behov. Det må også tas utgangspunkt i Statsbyggs funksjonsanalyse som bl.a. påpekte at på utvalgte områder må NVH og VI være tett integrert også innen Campus Ås, for å oppnå gode hygieniske rutiner og logistikk for smittefarlig materiale. Samtidig må det vurderes hvordan eksisterende bygningsmasse og fasiliteter kan utnyttes best mulig. I prosjekteringen av nye bygg for det nye felles universitetet må det derfor legges vekt på både å ivareta de spesialiserte fagenes egenart og behov, men også å bidra til at fagmiljøer som naturlig bør ses i sammenheng, lokaliseres på en slik måte at det legges til rette for samarbeid og utvikling av større og mer robuste forskningsmiljøer.

Komiteen erfarer at det allerede i dag foreligger godkjent kostnadsramme for prosjektene med nytt odontologibygget ved Universitetet i Bergen, samlokalisering av Høgskolen i Bergen, nytt bygg for sykepleierutdanningen ved Høgskolen i Oslo og rehabilitering av bygninger ved Universitetet i Oslo. Prioriteringen av disse skal ikke påvirkes av beslutningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil peke på at det med dagens bevilgningstakt til sektoren vil ta mange år før disse prosjektene er ferdige og det kan komme til en utbygging på Ås. Samtidig vet disse medlemmer at behovet for investeringer i bygg, og ikke minst vitenskapelig utstyr, er svært stort i hele universitets- og høyskolesektoren. Disse medlemmer mener at dette er en utfordring som burde ha fått omtale, all den tid en her velger en løsning som er vesentlig mer ressurskrevende enn en integrering med UiO og fortsatt lokalisering på Adamstuen. Alt en i realiteten gjør med det beslutningsforslaget som foreligger i proposisjonen, er å legge investeringer i NVH/VI-miljøet inn i prioriteringsrekken for bygg.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen konkluderer med en flytting av NVH/VI til UMB på Ås med utgangspunkt i å bygge en samlet og integrert primærnæringsrettet virksomhet, og at satsingen på

et "grønt universitet" innebærer noe nytt og innovativt og er en unik nyskaping. Det kan dermed synes som om det er hensynet til utviklingen av UMB som er det avgjørende i valget av løsning.

Disse medlemmer merker seg samtidig at Regjeringen ikke har valgt å sette i verk konkrete tiltak for å gjøre beslutningen endelig. En organisasjonsmessig sammenslåing skal ikke skje før byggene er ferdige på Ås; dette til tross for at Norumutvalget la vekt på at "uansett hvilken løsning myndighetene foretrekker må saken drives frem så raskt som mulig" og foreslo rask organisasjonsmessig integrering og en stram plan for bevilgninger.

Disse medlemmer er sterkt kritisk til at en så viktig beslutning som fremtidig lokalisering og organisering av Norges veterinærhøgskole presenteres i en så overfladisk og tynn proposisjon. Når Regjeringen i tillegg ikke tar konsekvensen av sin egen beslutning om sammenslåingen og samlokalisering av UMB og NVH, blir det påfallende at man har slikt hastverk. Disse medlemmer mener at den eneste praktiske konsekvens av å ta en beslutning nå, vil være at NVH/VI kommer inn på Regjeringens prioriteringsliste over nye bygg i universitets- og høyskolesektoren. Regjeringen overlater til en senere regjering å utrede kostnadsrammene og å stå for den betydelige merkostnad forslaget medfører.

Regjeringen sier i proposisjonen at realisering av ny bygningsmasse på Ås ikke vil endre Regjeringens prioritering av nye bygg i universitets- og høyskolesektoren, og sier også at en samorganisering først kan realiseres når nye bygg står ferdig på Ås. Med dagens bevilgningstakt mener disse medlemmer at det vil ta minimum 8-10 år før en samorganisering og en samlokalisering kan finne sted. Disse medlemmer finner det helt uakseptabelt at et stort, viktig og ledende veterinærmiljø skal vente så lenge. En så lang periode fra beslutning til iverksettelse vil skape stor usikkerhet i miljøet, skape grunnlag for nye omkamper om beslutningen og medføre betydelig risiko for at miljøet forvitrer og splittes. Disse medlemmer noterer seg at bl.a. allerede Norumutvalget la avgjørende vekt på at det samtidig med et vedtak, enten UiO eller UMB ble valgt, måtte det vedtas "forpliktende og stramme bevilgingsplaner" og at organisasjonsmessig samorganisering måtte skje raskt. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen ikke ser denne risikoen og ikke lytter til disse rådene.

Disse medlemmer mener at proposisjonen som er forelagt Stortinget, er svært mangelfull på flere viktige områder. Denne beslutningen dreier seg om et svært strategisk viktig valg for veterinærmiljøet i Norge. Dette er ikke utredet med utgangspunkt i hva som er den mest framtidsrettede løsning for veterinærmiljøet, men synes å være forankret i

UMBs behov for å styrke sitt miljø. Disse medlemmer ser samtidig at utviklingen innen veterinær-faget har gått i retning av medisinske og diagnostiske utfordringer, og bort fra husdyr som hovedretning. Trenden er sterk, og det er ikke mer enn anslagsvis 10-15 pst. eller 15-20 veterinærstudenter årlig som i dag vil kunne forventes å arbeide innen produksjon. Resten vil finne sitt arbeid innen mattrygghet, folkehelse, fiskehelse og "sports- og familiedyr"-segmentet og forskning på disse feltene. Veterinærmiljøet vil bli et stort innslag på UMB, og Regjeringen burde ha analysert problemstillingen både ut fra veterinærmiljøets behov for å beholde en identitet, samtidig som effekten og den langsiktige retningen på utviklingen av UMB som institusjon burde analyseres. Disse medlemmer mener at det kan være et behov for fra Stortingets side å legge visse føringer for hvordan et samlokalisert miljø skal organiseres, men da må dette analyseres.

Disse medlemmer merker seg også at Regjeringen forutsetter at Veterinærinstituttet (VI) skal flyttes sammen med NVH, og at veterinærmiljøet må holdes samlet. Dette omtales ikke utover akkurat denne forutsetningen. Disse medlemmer vil påpeke at samlokalisering mellom Mattilsynet og VI var en viktig del av beslutningen da beslutningen om Mattilsynets hovedkontor ble tatt. Da ble fysisk nærhet mellom miljøene og VIs rolle mot Folkehelsa og de beredskapsmessige rollene vektlagt. Disse medlemmer synes det er påfallende at Regjeringen ikke så mye som nevner VIs rolle og utfordringer utover at en samlokalisering med NVH tas som en forutsetning.

En annen konsekvens av et flyttevedtak som Regjeringen ikke analyserer og heller ikke nevner, er hvordan denne beslutningen påvirker den øvrige universitets- og høyskolesektoren. Disse medlemmer kan ikke se at investeringsbehovet i sektoren blir mindre med årene. Det betyr at det vil være en rekke bygginvesteringer som vil måtte vente lenger enn de ellers ville ha måttet vente om en ikke besluttet en samorganisering og en samlokalisering med UMB. Kostnadmessig er det entydig at dette er en vesentlig dyrere løsning enn fortsatt lokalisering til Adamstuen og samorganisering med UiO. Disse utfordringene skyver dagens regjering foran seg og overlater til en framtidig regjering og til Stortinget å måtte ta konsekvensene av. Disse medlemmer ser for seg at dette kan bli en betydelig konfliktilinje den dagen de kostnadmessige konsekvensene blir synlige for resten av sektoren. Det gjelder i særdeleshet om den retningen veterinærfaget i dag beveger seg i, fortsetter. Risikoen er reell for at et framtidig storting kan komme til å få seg forelagt en beslutning om å bruke betydelige ekstra ressurser på å flytte et miljø som har utviklet seg videre i en annen retning

enn samorganisering og samlokalisering med UMB skulle tilsi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at de faglige rådene i denne saken ikke er entydige. I hovedsak peker de faglige rådene i retning av en fortsatt lokalisering i Oslo. Disse medlemmer viser til at alternativ analyse fra Kunnskapsdepartementet viser at det kun er med hensyn til landbruksproduksjon at interessene peker i retning av UMB. Når det gjelder fiskehelse, mattrygghet, sports- og familiedyr samt utdanning og forskning, så er det fortsatt lokalisering i Oslo og et vesentlig samarbeid med UiO som fremstår som det foretrukne i forhold til det faglige. Disse medlemmer synes derfor det er beklagelig at Regjeringen utelukkende har lagt vekt på bioproduksjonssiden og en styrking av UMB. Det biomedisinske aspektet vil etter disse medlemmers oppfatning bli skadelidende som en konsekvens.

Disse medlemmer mener også det er betenkelig å blande miljøer som har hovedvekt på næringsrettet produksjon, med miljøer som skal kontrollere at denne produksjonen er forsvarlig ut fra et helsemessig synspunkt.

Disse medlemmer viser til at det gjennom dagens lokalisering har utviklet seg et godt samarbeid mellom Norges veterinærhøgskole, Veterinærinstituttet og mange av de medisinske institusjonene i Oslo. Dette har gitt positive synergier i forhold til dyrehelse, mattrygghet og beredskap. Proposisjonen legger til grunn at NVH/UMB skal ha et tett samarbeid med Universitetet i Oslo i forhold til biomedisin for å styrke utviklingen av veterinærfaget. Disse medlemmer har merket seg at UiO mener at denne premissen blir vanskeligere å innfri med veterinærmiljøene på Ås. En flytting av NVH og VI til UMB vil derfor etter disse medlemmers syn føre til en svekking av dette samarbeidet, noe som kan gå ut over beredskapssiden blant annet når det gjelder pandemier og det forebyggende arbeidet, som blant annet finner sted i en pandemisk årsvåkenhetsperiode, når det oppdages dyreinfluenzavirus som utgjør en reell risiko for sykdom hos mennesker. Terrorberedskap er også her et vesentlig element. Disse medlemmer vil også vise til fjorårets tragiske hendelser i forhold til mat og dyrehelse, hvor E.coli-bakterier førte til dødsfall blant barn. Her var det et nært samarbeid mellom Folkehelsa, Mattilsynet og Veterinærinstituttet som skulle til for å få stanset denne situasjonen.

Disse medlemmer mener at en framtidig veterinærutdanning ikke kan baseres på problemstillinger omkring mattrygghet og produksjonsdyrmedisin alene. Sports- og familiedyrmedisin og veterinær

samfunnsmedisin i videste forstand må vies like stor oppmerksomhet.

Disse medlemmer viser til at selv innenfor animalsk produksjon i landbruket vil dyretallet i Ås-området være for lite for veterinærutdanningen, slik at deler av den kliniske undervisningen må foregå andre steder som i dag. Dette gjelder ikke minst akvamedisin og fisk, men også smådyr/familiedyr hvor det trolig må opprettholdes en klinikk i Oslo for å få tilstrekkelig pasientgrunnlag. Disse medlemmer viser til at pasienttilgangen for undervisning på smådyr allerede i dag ligger på nedre grense for EU-normen med ca. 10 000 pasienter pr. år. Ved flytting av virksomheten til et område med lavere befolknings-tetthet og lavere tetthet av familiedyr, vil tilgangen synke vesentlig.

Disse medlemmer viser videre til at en lokalisering av VI til UMB vil være et tilbakeskritt til ønsket om å skille forvaltningsrettet og næringsrettet forskning, noe som var et vesentlig element i forbindelse med etableringen av NOFIMA i 2007 med blant annet Matforsk og Akvaforsk.

Disse medlemmer vil understreke at Dovre-rapporten, som er Regjeringens egen KS1-rapport, i sin nytteanalyse viser at den løsningen Regjeringen nå foreslår, er den dårligste og mest kostnadskrevende løsningen.

Disse medlemmer viser til at det er et stort behov for nybygg og vedlikehold av bygningsmasse i hele universitets- og høyskolesektoren. Disse medlemmer finner det derfor påfallende at Regjeringen uten videre er villige til å bruke 1 milliard ekstra på flytting av NVH/VI til Ås, spesielt sett i lys av at Regjeringen i forbindelse med budsjettbehandlingen for inneværende år ikke gikk inn for å bevilge penger til prioriterte nybygg grunnet sterkt presset byggmarked.

Disse medlemmer viser til at den viktigste forsøksstasjonen for produksjonsdyr her i landet er lokalisert ved UMB, og at det er viktig at disse dyrene skjermes for smitte. Veterinærmedisinsk klinisk virksomhet tilsier at det er stor risiko for at dyr med smitte kommer til behandling, dette vil stille store krav til bygningsmessig utforming og veiløsninger samt at det må etableres strenge rutiner og sikkerhetstiltak for å hindre smittespredning ved en samlokalisering.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

- "1. Norges veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet flyttes ikke til Ås, men fortsetter sin virksomhet i Oslo, i nær tilknytning til Mattilsynet, Nasjonalt folkehelseinstitutt og de øvrige faglige samarbeidsinstitusjonene.
2. Stortinget ber Regjeringen legge frem et forslag

om samorganisering av NVH/VI med Universitetet i Oslo.

3. Stortinget ber Regjeringen sette nytt klinikk- og patologibygg ved NVH/VI inn på prioriteringslisten over bygginvesteringer."

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at saken ikke synes å ha blitt utredet videre siden regjeringen Bondevik II i St.prp. nr. 65 (2004-2005) (Revidert nasjonalbudsjett for 2005) skrev at

"prosjektets størrelse krever at det gjennomføres en grundig kvalitetssikring før endelig konklusjon om organisering og lokalisering treffes. Den videre oppfølgingen av saken vil bli forelagt Stortinget på egnet måte. Det forutsettes at NVH og Veterinærinstituttets virksomhet i Rogaland videreutvikles også ved en eventuell samorganisering og flytting til Ås".

Disse medlemmer stiller seg undrende til at Regjeringen nå fremmer en proposisjon som konkluderer med sammenslåing, samtidig som det varsles at Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en endelig kostnadsramme. Disse medlemmer hadde forventet at det i proposisjonen ble presentert en grundig analyse av fordeler og ulemper ved både UiO-alternativet og UMB-alternativet. I stedet har man nå et "bakteppe" der det ligger flere analyser med noe sprikende faglige råd, men der flertallet synes å gå i retning av UiO. Kostnadsanalysene er også usikre og har til dels store sprik, og de er ikke oppdaterte i forhold til dagens kostnadsnivå. Disse medlemmer ser ikke dette som egnet for å skape ro om saken.

Disse medlemmer mener derfor at realitetene i proposisjonen tilsier at Stortinget fatter vedtak om at NVH/VI skal inn på Regjeringens prioriteringsliste for bygg med den plassering de i dag vil få, men at øvrige beslutninger utsettes, og at saken sendes tilbake til Regjeringen i påvente av en grundig og gjennomarbeidet analyse av hele problemstillingen. Dette må innbefatte en kostnadmessig analyse av de aktuelle alternativene som er så grundig og oppdatert at man kan ha tillit til at Stortinget fatter sin beslutning på et fullstendig og korrekt grunnlag. Disse medlemmer ser ikke bort fra at det bør kunne finnes andre alternativer enn dem som i denne proposisjonen er forelagt Stortinget, men det må utredningene avdekke.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

- "1. St. prp. nr. 30 (2007-2008) om framtidig lokalisering og organisering av Norges Veterinærhøgskole sendes tilbake til Regjeringen.
2. Stortinget ber Regjeringen sette Norges veterinærhøgskole/Veterinærinstituttet inn på priorite-

ringslisten over bygginvesteringer med den plassering NVH/VI har i dag.

3. Stortinget ber Regjeringen vente med å fremme forslag om framtidig tilknytning og lokalisering av Norges veterinærhøgskole/Veterinærinstituttet til det er utført en gjennomarbeidet og grundig analyse av alle konsekvenser, og til forslaget kan følges av en forpliktende bevilgningsramme."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

1. Norges veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet flyttes ikke til Ås, men fortsetter sin virksomhet i Oslo, i nær tilknytning til Mattilsynet, Nasjonalt folkehelseinstitutt og de øvrige faglige samarbeidsinstitusjonene.
2. Stortinget ber Regjeringen legge frem et forslag om samorganisering av NVH/VI med Universitetet i Oslo.
3. Stortinget ber Regjeringen sette nytt klinikk- og patologibygge ved NVH/VI inn på prioriteringslisten over bygginvesteringer.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

1. St. prp. nr. 30 (2007-2008) om framtidig lokalisering og organisering av Norges Veterinærhøgskole sendes tilbake til Regjeringen.
2. Stortinget ber Regjeringen sette Norges veteri-

nærhøgskole/Veterinærinstituttet inn på prioriteringslisten over bygginvesteringer med den plassering NVH/VI har i dag.

3. Stortinget ber Regjeringen vente med å fremme forslag om framtidig tilknytning og lokalisering av Norges veterinærhøgskole/Veterinærinstituttet til det er utført en gjennomarbeidet og grundig analyse av alle konsekvenser, og til forslaget kan følges av en forpliktende bevilgningsramme.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

I

Stortinget samtykker i at Norges veterinærhøgskole blir lokalisert på Ås og organisert sammen med Universitetet for miljø- og biovitenskap når nye bygg for Norges veterinærhøgskole og Veterinærinstituttet er ferdigstilt.

II

Samorganiseringen av Norges veterinærhøgskole og Universitetet for miljø- og biovitenskap skal ledes av et interimsstyre med tillit og legitimitet i alle de etablerte fagmiljøene. Interimsstyret bør komme på plass så snart som mulig, og senest 1. januar 2009.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 13. mars 2008

Ine Marie Eriksen Søreide

leder

Gunnar Gundersen

ordfører

